

Socialdepartementet

Adressater: Se bilaga

Uppdrag att planera för administrativa sanktioner i socialförsäkringen

Regeringens beslut

Regeringen ger Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten i uppdrag att fördjupa vissa av de analyser och bedömningar som myndigheterna bistår Utredningen effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott (S 2024:C) med under utredningens gång. Myndigheterna ska när uppdraget utförs arbeta nära tillsammans med utredningen.

Med utgångspunkt i utredningens analyser och bedömningar ska Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten göra en fördjupad analys och bedömning av

- behovet av utveckling av it-stöd inklusive anpassningar i befintligt it-stöd samt kostnader för utveckling, driftsättning och förvaltning,
- behovet av övriga verksamhetsanpassningar,
- konsekvenser för myndigheten, och
- hur administrationen av ett system med administrativa sanktioner kan utformas för att så långt som möjligt rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Myndigheterna ska, var för sig, lämna en utförlig redovisning av samtliga kostnader som ett system med administrativa sanktioner kan medföra avseende it-utveckling, införande och förvaltning, samt framtida kostnader till följd av eventuella undanträngningseffekter. Myndigheterna ska, var för sig, även föreslå en möjlig förberedelse- och införandeplan.

Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska löpande informera Regeringskansliet (Socialdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska, var för sig, senast den 3 mars 2025 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Redovisningen av uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Närmare om uppdraget

Regeringen bedömer i budgetpropositionen för 2024 att ca 15–20 miljarder kronor betalas ut felaktigt från välfärdssystemen varje år. Ungefär 90 procent av det totalt skattade beloppet uppskattas vara orsakat av att felaktiga uppgifter ligger till grund för utbetalningarna. Ungefär hälften av det felaktigt utbetalda beloppet har uppskattats bero på avsiktligt felaktiga underlag. De s.k. omfattningsstudier som bl.a. Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten genomför vart fjärde år och som syftar till att uppskatta omfattningen av de felaktiga utbetalningarna från enskilda system och totalt från välfärdssystemen visar på att en stor andel av de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen varje år kommer från socialförsäkringssystemet.

Utredningen effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott (S 2024:C) har i uppdrag att bl.a. lämna förslag om administrativa sanktioner (sanktionsavgift och bidragsspärr) vid missbruk av välfärdssystemen. Administrativa sanktioner ska ha en preventiv funktion och verka avskräckande i syfte att minska omfattningen av felaktiga utbetalningar och bidragsbrott samtidigt som rättsväsendet avlastas. Utredningen väntas föreslå att administrativa sanktioner i socialförsäkringen införs under 2026. Redovisningarna som Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten tar fram inom ramen för uppdraget ska utgöra ett komplement till de analyser och

bedömningar som myndigheterna bistår utredningen med under utredningens arbete.

På regeringens vägnar

Anna Tenje

Carolin Jarlehag

Bilaga 1

Fortsättning adressater

Försäkringskassan 103 51 Stockholm

Pensionsmyndigheten Box 38190 100 64 Stockholm